

Maaseudun uusi aika -yhdistyksen jäsenkirje 2/2025

Historiaa: Etukannen ja takakannen kuvat ovat maaseutututkijatapaamisesta vuonna 2013 Kalajoella. Mukana oli yli 80 tutkijaa, kehittäjää ja virkamiestä. Tänä vuonna tavattiin Kuortaneella, lisää sisäsivuilla. Kuvat: Henrik Hausen

Puheenjohtajalla on asiaa!

Kulunut kesä ja syksy on ollut Maaseudun uusi aika -yhdistyksessä (MUA) vilkkaan toiminnan aikaa.

Elokuussa Etelä-Pohjanmaalla järjestetty Maaseutututkijatapaaminen keräsi lähes 160 osallistujaa Kuortaneen Urheiluopistolle. Tämä oli ennätysmäärä järjestyksessään 33. kerran järjestettävälle MUA-päiville. Maaseudun tulevaisuus oli selkeästi teema, joka kiinnosti niin tutkijoita, kehittäjiä kuin hallinnon edustajia. Oli myös ilahduttavaa huomata, että osallistujista jopa kolmannes oli ensikertalaisia. Maaseutututkimus näyttäisi selkeästi kiinnostavan myös uutta tutkijapolvea.

Päivillä oli myös laaja kattaus työryhmiä eri näkökulmista ja tieteenaloilta. Päivien Abstraktikirjaan ja työryhmien esityksiin voi tutustua vielä jälkikäteenkin <https://www.mua.fi/tutkijatapaaminen-2025/>

Ensi vuonna ei järjestetä perinteistä Maaseutututkijatapaamista, sillä yhdistys toimii Suomessa järjestettävän pohjoismaisen Nordic Ruralities -konferenssin pääjärjestäjänä. Yhdistys on ottanut päävastuun konferenssin järjestämisestä sen taustalla vaikuttavan pohjoismaisen tieteellisen komitean pyynnöstä. Pohjoismainen maaseutututkimuksen konferenssi teemalla *Changing Nordic rural realities* järjestetään Joensuussa 19.–21.5.2026 yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Karjalan tutkimuslaitoksen sekä Historia- ja maantieteiden laitoksen kanssa. Yhdistys järjestää historiasaan ensimmäistä kertaa kansainvälistä konferenssia, mikä tukee yhdistyksen tavoitetta luoda yhteyksiä ulkomaisiin maaseutututkijoihin ja maaseudun kehittäjiin. Konferenssi on myös oiva areena yhdistyksen profiiliin nostolle, sillä MUA ry on ainoa pohjoismaissa toimiva maaseutututkimuksen tieteellinen yhdistys. Työryhmien haku konferenssiin on parhaillaan avoinna ja voit jättää työryhmäehdotuksesi konferenssin sivuilla <https://www.mua.fi/nordicruralities2026/>

Yhdistys on osallistunut kesän ja syksyn aikana aktiivisesti myös maaseutupoliittiseen keskusteluun ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Yhdistyksen hallituksesta lausuttiin lausuntopyynnöllä olleeseen maaseutupoliittisen selonteon luonnokseen. Annettava selonteko on järjestyksessään kolmas. Edelliset maaseutupoliittiset selonteot annettiin eduskunnalle vuonna 1993 ja 2009. Lausunnossaan yhdistys peräänkuulutti vahvempaa kansallista maaseutuvisiota, selkeämpiä linjauksia julkisen vallan tahtotilasta ja toimenpiteistä maaseudun elinvoiman uudistamiseksi, sekä rakenteellisia ratkaisuja maaseutututkimuksen ja -opetuksen vahvistamiseksi ajassa, jossa yhteis-

kuntatieteellisen maaseutututkimuksen tarve korostuu. Voit tutustua annettuun lausuntoon täältä <https://www.mua.fi/2025/09/02/mua-lausunto/>

MUA-foorumi syyskokouksen ”kyljessä” on vakiinnuttanut paikkansa ajan-kohtaisiin maaseutukysymyksiin pureutuvana webinaarina. Tänä vuonna webinaarin aiheena on *Maaseutuasumisen paradoksi: vetovoimaa olisi, mutta pankki sanoo ei*. MUA-foorumissa julkaistaan myös vuoden 2025 gradupalkinnon voittaja. Lisätietoa webinaarista ja ilmoittautuminen <https://www.mua.fi/2025/10/09/mua-foorumi-2025/>

Yhdistyksen sääntömääräinen syyskokous pidetään torstaina 6.11. klo 16 alkaen Jyväskylässä, Jyväskylän yliopiston tiloissa. Tarkempi kokouskutsu jäljempänä jäsenkirjeessä. Lämpimästi tervetuloa kaikki yhdistyksen jäsenet paikalle! Myös osallistuminen etäyhteydellä on mahdollista.

Oma kolmivuotinen puheenjohtajakauteni päättyy nyt vuodenvaihteessa. On ollut antoisaa luotsata yhdistyksen toimintaa, joka on ollut yhtä aikaa perinteitä vaalivaa, uutta luotsaavaa sekä tutkimuksen, kehittämisen ja politiikan vuorovaikutusta aidosti edistämään pyrkivää. Toivotan intoa ja menestystä seuraavalle puheenjohtajalle!

Syysterveisin,

Mari Kattilakoski

puheenjohtaja, Maaseudun uusi aika ry

Kutsu: Tervetuloa Maaseudun uusi aika -yhdistyksen sääntömääräiseen syyskokoukseen!

Aika: torstai 6.11.2025 klo 16

Paikka: Jyväskylän yliopisto, liikunnan rakennus, Keskussairaalantie 4, Jyväskylä, huone: L 206B

Kokoukseen myös etäosallistumismahdollisuus. Ilmoitathan mahdollisesta etäosallistumisestasi ma 3.11. mennessä puheenjohtajalle mari.kattilakoski@uef.fi

Syyskokouksen asialista:

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan, sihteerin, pöytäkirjantarkastajien (2) ja ääntenlaskijoiden (2) valinta
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

4. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
5. Keskustellaan toimintasuunnitelmasta
6. Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä varsinainen jäsenten, yhteisöjäsenten ja opiskelijajäsenten jäsenmaksujen suuruus seuraavalle kalenterivuodelle
7. Valitaan hallituksen puheenjohtaja kolmen kalenterivuoden toimikaudeksi
8. Valitaan hallituksen muut jäsenet seuraavan kalenterivuoden mitaiseksi toimikaudeksi
9. Valitaan tilintarkastaja ja varatilintarkastaja
10. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat
11. Kokouksen päättäminen

Hallitus

MUA-foorumi 2025, webinaari torstaina 6.11. klo 14–16

Maaseutuasumisen paradoksi: vetovoimaa olisi, mutta pankki sanoo ei

Maaseutubarometrin mukaan kiinnostus maaseutuasumista kohtaan on kasvanut. Lähes kolmannes suomalaisista haluaisi asua maaseutuympäristössä. Monen haave muuttaa maalle kariutuu kuitenkin taloudellisiin esteisiin: maaseutukiinteistöjen arvo on laskenut, eivätkä pankit myönnä lainoja. Taloudellinen kehitys ja elämänlaatu eivät kulje käsi kädessä. Tule kuulemaan ja keskustelemaan maaseutuasumisen teemasta tutkimustulosten valossa!

Ohjelma

Avaussanat

Mari Kattilakoski, puheenjohtaja, MUA ry

Koettu elämänlaatu Suomen maaseutualueilla

Tomas Hanell, vastaava tutkija, Siirtolaisuusinstituutti

Valtakunnallinen alueiden eriytyminen

Mika Ristimäki, erityisasiantuntija, Ympäristöministeriö

Kommenttipuheenvuoro

Johanna Niilivuo, kehittämisspäälikkö, Suomen Kylät ry

Keskustelua

Vuoden 2025 MUA gradupalkinnon julkistaminen

MUA-foorumi on maaseutututkimusta sekä maaseutututkijoiden ja -kehittäjien vuoropuhelua edistävän Maaseudun uusi aika -yhdistyksen (MUA ry) vuosittainen webinaari, jossa pureudutaan tutkimusperustaisesti ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen kysymykseen. Tervetuloa kuulemaan tutkijoiden ja asiantuntijoiden puheenvuoroja ja keskustelemaan ajankohtaisesta maaseutuasumisen teemasta!

Ilmoittaudu webinaariin [tästä linkistä >>>](#) 3.11. mennessä.

Lisätietoja webinaarista MUA ry:n puheenjohtaja mari.kattilakoski@uef.fi, 050 449 4896

MUA-foorumi on maaseutututkimusta sekä maaseutututkijoiden ja -kehittäjien vuoropuhelua edistävän Maaseudun uusi aika yhdistyksen vuosittainen webinaari, jossa pureudutaan tutkimusperustaisesti ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen kysymykseen.

Hallituksen kokouskuulumisia

Vuoden 2025 kolmannessa hallituksen kokouksessa 3.4. jatkettiin keskustelua Suomessa vuonna 2026 järjestettävän Nordic Ruralities -konferenssin toteutuksesta. Konferenssin pitopaikaksi oli vahvistunut Joensuu ja ajankohdaksi 19.-21.5.2026. Lisäksi jatkettiin Kuortaneella 27.-28.8.2025 järjestetyn Maaseutututkijatapaamisen suunnittelua

Vuoden 2025 neljännessä hallituksen kokouksessa 2.6. tehtiin tilannekatsaus Maaseutututkijatapaamisen ohjelmaan sekä jatkettiin keskustelua Nordic Ruralities -konferenssin toteutuksesta. Lisäksi päätettiin yhdistyksen vuotuisen gradukilpailun avaamisesta ja arviointiraadin kokoonpanosta.

Vuoden 2025 viidennessä hallituksen kokouksessa 3.9. käytiin läpi Maaseutututkijatapaamisesta saatu palaute ja jatkettiin Nordic Ruralities -konferenssin suunnittelua. Lisäksi päätettiin yhdistyksen sääntömääräisen syyskokouksen ajankohdaksi 6.11. ja paikaksi Jyväskylä (hybridiosallistuminen) sekä vuosittaisen webinaarimuotoisen MUA-foorumin ajankohdaksi sama päivä. Linjattiin vuoden 2025 MUA-foorumin teema ja päätettiin foorumiin pyydetävistä puhujista. Päätettiin pitää hallituksen iltakoulu samassa yhteydessä 6.11. Jyväskylässä.

Vuoden 2025 kuudennessa hallituksen kokouksessa 20.10. käytiin läpi yhdistyksen sääntömääräiseen syyskokoukseen tulevat asiat sekä jatkettiin Nordic Ruralities -konferenssin suunnittelua.

Olli Voutilainen, sihteeri

Maaseutututkijatapaaminen Kuortanella elokuussa: ennätysmäärä osallistujia!

Kuortaneen tapaamiseen tuli 156 osanottajaa, kun osallistujamäärä viime vuosina on pyörinyt 100:n paikkeilla. Tämä aiheutti ruuhkaa työryhmissä, ruokailuissa jne., mutta päivien anti oli kuitenkin hyvä ja palaute myönteistä.

Kolmen keynote-puheenvuoron lisäksi meillä oli 15 työryhmää, joissa oli noin 70 esitystä eri aiheista. Teemana oli Tulevaisuus maaseudulla:

"... Maaseudulla eletään ja tehdään parhaillaan todeksi erilaisia tulevaisuuspolkuja. Maaseudulla mukaudutaan, etsitään uusia alkuja ja nouseaan vastarintaan. Maaseudulla kohdataan yhteiskunnalliset murrokset ensimmäisten joukossa, onpa kyse sitten kestävyysmurroksen aiheuttamista muutospaineista, palveluiden rationalisoinnista tai väestön ikääntymisestä..."

Ensimmäisenä keynote-alustajana **Pasi Heikkuri-nen** pisti kuulijat koville teoreettisella, mutta mielenkiintoisella alustuksellaan maaseutuelämän kestävydestä. Hän toimii professorina Lappeenranta-Lahden teknillisessä yliopistossa ja Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen seuran puheenjohtajana.

Heikkurisen kannattama uusmaalaistuminen pistää rytmit, etiikan ja estetiikan uusiksi. Maallakin toki voi elää ylikuluttavaa kaupunkielämää, mutta maa-laistumisessa hän näkee myös mahdollisuuksia kestävyysloikkaan. Maalla se on hikiloikka, ei digiloikka. Mutta väheneekö samalla mietiskely, ajattelu? Vai onko juuri maalla sitä ei-puhdasta ajattelua, jota nyt tarvitsemme?

Esitys herätti keskustelua; miten voisi edistää uusmaalaistumista? Heikkuri-nen kannattaa kokeiluja, joille maaseudulla onkin paremmin tilaa. Kysyttiin myös, kuka määrittelee kestävyuden. Vastauksessa kestävyys eritellään vahvaksi tai heikoksi. Emme voi korvata luontoa, jonkunasteinen romahdus

on todennäköinen. Globalisaatiolle toivottiin rajoituksia ja ajatteluun likaisuutta – puhdas ajattelu on huolestuttavaa.

Ruralian tutkijan **Merja Lähdesmäen** keynote-alustus oli huomattavasti käytännönläheisempi, se käsitteli yrittäjyyden tulevaisuutta. Kiitos myös hienosta kuvituksesta (Reijo Kivijärven naivistiset maalaukset)!

Lähdesmäen tutkimusten mukaan maaseutuyritys on osa paikallista kudosta ja se kantaa vastuuta yhteisöstä. Yritysvastuu ei ole vain suuryritysten asia. Paikallisvastuu on vuoropuhelua ympäröivän yhteisön kanssa, Lähdesmäki käyttää tälle sanaa petautuneisuus (embeddedness). Kyselyjen mukaan valtaosa maaseutuyrittäjistä pitää tärkeänä tukea paikallisyhteisöä.

Paikallisvastuu ei tuo yrittäjälle pikavoittoja. Voidaan siis kysyä, miksi niin monet yritykset kuitenkin osallistuvat monipuolisesti yhteisön elämään.

Keskustelussa kysyttiin, miten yrittäjiin kohdistuvaa kateellisuutta voidaan vähentää. Lähdesmäen lääke on avoin vuorovaikutus. Kysymyksiä tuli myös osuuskuntien mahdollisuuksista ja yritysten mahdollisuuksista tukea paikallista resilienssiä.

Kolmas keynote-puhuja **Laura Junkka-Aikio** toimii professorina Lapin yliopistossa ja on tutkinut nykykolonialismin ilmenemismuotoja muun muassa Pohjois-Suomessa. Junkka-Aikio kertoi selviytuksestään, jossa hän nostaa esille militarisoimisen suurta osuutta, kun saamelaiden elinkeinoja heikennetään. Militarisaatio on kanainvälisestäkin todettu uhkaksi alkuperäiskansoille muun muassa YK:n julistuksessa alkuperäiskansojen oikeuksista. Julistuksessa on erillinen artikla (30), jossa erityisesti kielletään sotilaallinen toiminta alkuperäiskansojen alueella.

Nykytilanne on johtanut alkuperäiskansan oikeuksien rikkomiseen vastoin sopimuksia ja entisiä neuvottelukäytäntöjä. Sotilaalliseen maankäyttöön kuuluu liikennehankkeita ja muuta infraa. Laki ei huomioi poronhoitoa, kun suuri osa maasta nimellisesti on valtion maata. Myös yhtenäisiä erämaa-alueita on tuhottu.

Vahva esitys sai kiitosta. Todettiin, että saamelaisiin kohdistuvasta kolonialismista ei juuri ole puhuttu Suomessa. Junkka-Aikio vastasi, että vaikka

kolonialismi nyt myönnetään, niin alkuperäiskansat ovat ahtaammalla kuin koskaan, usein juuri militarisaation takia, mutta myös vihreässä siirtymässä nähdään jo vaaroja. Todettiin myös, että akateeminen tutkimus voi katsoa ongelmia ”ylhäältä” ja vähätellä niitä.

Maaseutuverkoston **Tuija Kallio** ja **Ann-Sofi Backgren** esittelivät älykkäitä ratkaisuja hanke-esimerkkien muodossa. Eri puolella maata käynnissä olevilla hankkeilla parannetaan paikallista varautumista ja arjen turvallisuutta, edistetään asumisen uusia tuulia, kestäväää asumista ja yhteisöllisesti tuotettuja palveluja sekä hahmotetaan tulevaisuuden kyliä ja älykästä sopeutumista. Älykkäät kylät -haulla löytää ideoita ja rahoitusmahdollisuuksia.

Pääsihteeri **Antonia Husberg** Maaseutupolitiikan neuvostosta MANesta korosti maaseutupolitiikan systemaattisuutta ja paikkalähtöisyyttä. Yleensä maaseutupolitiikka edellyttää kumppanuutta ja lisäksi tutkittua tietoa. Maaseutupolitiikalla pyritään myös nostamaan maaseutua kestävyysmurroksen edelläkävijäksi.

Keskustelussa kysyttiin, miten maaseutupolitiikassa turvataan, että meillä yleensä tehdään laadukasta maaseutututkimusta. Ehdotettiin myös, että Suomeen voisi perustaa Maaseutupaneelin, kuten meillä on Ilmasto- ja Luontopaneelit suunnittelemassa ilmasto- ja monimuotoisuuspolitiikkaa.

Kello oli jo paljon, kun Maaseutututkimus-lehden päätoimittaja **Irene Kuhmonen** pääsi ääneen. Hän toivoi lehteen lisää artikkeleita ja puheenvuoroja, erityisesti hän toivoisi lisää muun muassa maaseutupolitiikkaa ja yrittäjyyttä koskevia juttuja sekä kirja-arvioita. Lehdellä menee hyvin ja hän kiitti kirjoittajia ja myös vertaisarvioijia, joiden tärkeä työ on enemmän näkymätöntä.

Työryhmiä oli siis paljon ja osa niin suosittuja, että huoneet täyttyivät, yritämme löytää keinoja välttää ahtautta ja kiirettä tulevilla tutkijatapaamisissa. Vuoden uutuuksia oli kaksi paneeli-työryhmää, joissa oli toisessa kuusi ja toisessa viisi lyhyttä puheenvuoroa ja enemmän keskustelua.

Ensimmäinen paneeli koostui Monikerroksinen maaseutu -kirjan kirjoittajista eli kulttuuritutkijoista. Keskustelua käytiin muun muassa siitä, onko meillä oltava erikseen maaseutututkijoita vai vain tutkijoita, jotka tutkivat myös maaseutua. Tässä korostettiin myös, että tutkimusartikkelit kulttuurista ja

diskursseista, jotka tuovat eri elämäntapoja näkyviksi ja katsovat tilastojen taakse, eivät todellakaan tarjoa helppoja ratkaisuja.

Agroekologia-paneeli oli näistä kahdesta suosittu, vaikka se päättyi siihen, että itse asiassa ekologia ja viljely ovat helppoja ja yhteisö se vaikeampi luku. Paneelissa pohdittiin mahdollisuuksia maatalouden vihreään siirtymään. Suurimpana esteenä koettiin nykyinen maatalousregiimi, joka korostaa isoa mittakaavaa ja jossa hyväksytään kestämaton riippuvuus fossiilisista energialähteistä jne. Toivottiin suojattuja tiloja kokeiluille ja uudisajattelulle. Yleisössä oli Omavaraopiston käyneitä, jotka kertoivat, että suurin yllätys opistoaikana oli, että elämäntavan muutokset eivät olleetkaan niin vaikeita kuin mitä olivat odottaneet. Opistossa opiskellaan ja harjoitellaan pitkälle menevää omavaraisuutta.

Työryhmien yhteenvetoja ja esityskalvoja on kerätty tapaamisen kotisivulle, jossa ne ovat vielä kolmisen kuukautta – tammi-helmikuun vaihteessa ne on tarkoitus ottaa pois: <https://www.mua.fi/tutkijatapaaminen-2025/> Linkki kuva-albumiin ja abstraktikirja saa jäädä sivulle pidempään.

Mukava blogikirjoitus tapaamisesta on tässä:

<https://www.minunmaaseutuni.fi/l/maan-seutu-ja-tutkimassa-mua-maaseutututkijatapaaminen-2025-kuortane/>

Henrik Hausen

PS.

Jos sinulla on tuttavita, jotka voisivat olla kiinnostuneita MUAn toiminnasta ja jäsenyydestä niin välitä mielellään tämä jäsenkirje heille!

Miksi jäseneksi? <https://www.mua.fi/2023/08/10/elementor-3876/>

Seuraa kotisivua: <https://www.mua.fi/>

ja Facebookia: <https://www.facebook.com/maaseudunuusiaika>

Historiaa: Etukannen ja takakannen kuvat ovat maaseutututkijatapaamisesta vuonna 2013 Kalajoella. Kuvat: Henrik Hausen

Liisa Häme vertasi kommenttipuheenvuorossaan maaseutututkimusta ekosysteemiin, jonka muodostavat maaseudun tutkijat, kehittäjät ja byrokraatit. Liisa Häme toimi tuolloin Ledaer-ryhmän toiminnanjohtajana.

